

malem, ut dici solet, intelligas, ipsam nimium aliorum de tua virtute existimationem, quomodo erit in dominio tuo actus in animo alterius? Deinde aut existimatio tuæ virtuti conformis est, aut difformis. Si difformis, hæc fama non est, sed error. Si conformis, obtinet hæc quidem veræ famæ indolem, minui vero haud potest, nisi vel boni desinant recte judicare, vel ipse desinas agere; Confer Stryk. *juridic. Dissert.* tom. 2. disp. 15. cap. 5. n. 2. et plur. seqq.

(40. Hinc sequitur I. Non posse aliquem se infamare, salva conscientia. II. Ob vitanda tormenta, vel levia, vel gravia, non posse aliquem sibi imponere falsum erimen, etiamsi poena propter illud irroganda, illis tormentis

FAMILIA.

SUMMARIUM.

1. Familiæ nomen idem importat ac agnatio. — 2. Familia alia dicitur effectiva, et alia contentiva, et quæ sit utraque. — 3. Ut quis dicatur de familia contentiva, quid requiratur. — 4. Familia contentiva est duplex, una proxima, et altera remota, et quæ sit utraque. — 5. In concursu duarum linearum proximioris, et remotioris intelligitur vocata proximior, non remotior. — 6 ad 40. Familiæ appellatione, quando contentiva veniat, et quando effectiva. — 41 ad 42. Quando vocata est Familia in genere quæ sit intelligenda. — 43. Agens ad Fideicommissum quid de Familia probare debeat. — 44. Quid Contentens succedere in Majoratu. — 45. Quando in Majoratu masculi ex feminis non intelligantur vocati. — 46 ad 48. Quibus in casibus Femina non veniant appellatione familiæ. — 49. Dum plures familiæ successive vocatæ sunt ad Beneficium jurepatronatus, quid si proximior presentandus tempore presentationis sit inhabilis ex defectu ætatis. — 20. Inter plures passive vocatos potest Patronus, neglecto Clerico actuali, presentare in fine quadrimestris, si agatur de jure patronatus Ecclesiastico, alium tunc effectum Clericum, qui de tempore vacationis erat Laicus. — 21. Hoc autem procedit, ubi capacitas requiritur de tempore presentationis. — 22. Capacitas quando censetur requisita de tempore vacationis, et quando de tempore presentationis. — 23. Vocatis proximioribus de duabus familiis distinctis, cui presentatio competat. — 24. Vocatis pluribus familiis cum lege, quod presentatio pertineat ad proximiores, et seniores, proximioritas, et senioritas quomodo intelligatur. — 25. Reservato jurepatronatus activo seniori de familia, et passivo omnibus de familia, in hoc jure passivo censetur inclusus etiam ipse senior habens jus activum. — 26. Presentatus de familia Fundatoris in paritate vocum præfertur presentato de familia patronorum. — 27. In paritate vocum præferendus est presentatus, qui est unus de compatronis, et de familia Fundatoris. — 28. Et gratia, seu provisio Apostolica impetrata cum derogatione medietatis vocum, et gratificatione ad favorem impetrantis est subreptitia, et nulla, si non fuit expressum Summo Pontifici, quod alter presentatus erat unus ex compatronis, et de familia Fundatoris. — 29. Major pinguedo vocis non dat prælationem, si presentatus ab altero cohæredere sit de familia, et genere Fundatoris. — 30. Verba concessionis *ipsis posterisque suis*, et post illorum obitum seniori, et antiquiori *dumtaxat de domo illorum* sunt personalissima, et restrictiva. — 31. Amplia, etiamsi concessio facta sit pluribus fratribus. — 32. Vocatis eis de parentela, seu familia in genere, presentatus a Patrono instituendus est, non attendita qualitate proximioritatis. — 33. Quando vocatur proximior, et antiquior de familia, præcedentiam habet proximioritas supra se-

gravior, et ultimi supplicii foret. III. Neminem posse obligare famam in commodum alterius, ut si hic ex. gr. non præstet datam fidem, ipse velit maleficus reputari, aut obnoxius esse arbitrariæ illius contumeliæ, cui fidejusserit; Idem Auctor *ubi supra*.

(41. An quis cum periculo suæ famæ alterius famam teneatur restituere? Quomodo teneatur, qui injuriam tantum materialem intulit; verb. gr. detulit apud Superiorem aliquem bona fide, seu ignoranter de falso crimine. Item quid juris, si damnium bonorum per meam infamationem aliquis passus sit? Vide Fagundez *ad Decal.* lib. 9. cap. 15. Molin. tract. 4. disput. 40. n. 3.

nioritatem, et intelligitur senior inter solos proximiores. — 34. Spectante jurepatronatus ad tres familias proximiorum, si ex lege Fundatoris debeant presentare solum duo ex proximioribus, tunc in proximo ingressu præferuntur duo seniores ex dietis proximioribus. — 35. Vocati per posterius non possunt impedire Clericatum favore prius vocati. — 36. Concurrente Laico de linea primo vocata, et Clerico de linea secundo vocata, Ordinarius tenetur Clericare Laicum de linea primo vocata, illumque instituere. — 37. Nec tali passive vocato currit tempus quadrimestris, seu semestris, si intra illud petiit Clericatum, et Ordinarius ex sui culpa distulit illum ei conferre. — 38. Tempus quadrimestris, seu semestris, sicut competit Patronis ad presentandum, ita passive vocatis ad comparandum. — 39. Vocatus in jurepatronatus passivo non potest præteriri per Patronum. — 40. Passive vocatus dicitur presentatus per Fundatorem, et venit instituendus, etiamsi Patronus illum presentare recusaverit. — 41. Vocatus per Fundatorem cum præcepto, quod hæres eum presentet, dicitur presentatus ab eodem Fundatore. — 42. Patrono recusante presentare quem nominavit Fundator, potest hic nedum irrequisito, sed immo etiam invito Patrono, obtinere Institutionem. — 43. Oppositio passive vocati habetur pro presentatione. — 44. Ordinarius conferendo jure devolutio tenetur, servata forma in fundatione Beneficii præscripta, conferre passive vocatis. — 45. Et id observat etiam ipsamet Sedes Apostolica in Beneficiis ad ipsam devolutis. — 46. Presentatus per medietatem vocum, et habens gratiam Apostolicam cum derogatione alterius medietatis, præfertur alteri solam medietatem habenti. — 47. Habens unam vocem privativam, et alteram cumulativam præfertur habenti unam tantum cumulativam. — 48. Clericus, in paritate gradus, præfertur Laico. — 49. Item inter pares gradu æque dilectos præfertur ætate major, et Clericus antiquior. — 50. Item in Beneficio licet Sacerdotali in habitu præfertur Sacerdos Clerico. — 51. Ubi Fundator requisivit Sacerdotium in habitu, præfertur ille, qui est Clericus de tempore vacationis alteri, qui est Laicus, et Clericatum assumpsit tempore quadrimestris. — 52. Civibus, et Parochianis tamquam compatronis competit privilegium prælationis in paritate vocum. — 53. Compatronus in paritate vocum habet prælationem de jure ad Beneficium. — 54. Habens qualitatem sanguinis, et Patronalem ceteris paribus anteponeendus est habenti tantum qualitatem Sanguinis. — 55. Compatronus in paritate vocum præfertur consanguineo alterius Compatroni presentato. — 56. Item Compatronus habens etiam juspatronatus passivum in paritate vocum gratificandus est in concursu presentati etiam passive vocati, sed non compatroni. — 57. Item presentatus in paritate vocum semper præfertur in concursu extranei, quando est con-

sanguineus ipsius Patroni licet extranei. — 58. In Beneficiis etiam vere Sacerdotalibus Sacerdos aptitudine, et de sanguine præferri debet extraneo licet

(1. Familiæ nomen idem importat ac agnatio, seu denotat agnationem; Rota recent. part. 4. tom. 1. dec. 518. num. 11. et par. 19. tom. 1. dec. 588. numer. 3. Card. de Luca de *Jurepatr.* disc. 26. num. 6. Piton. de *controvers. Patronor.* allegat. 77. et alii passim (1).

(2. Familia alia dicitur effectiva, et alia contentiva. Familia effectiva dicitur illa, cujus ipse testator, seu disponens est causa efficiens vel stipes, ac ideo non est verificabilis, nisi in ejus descendentes. Contentiva dicitur illa, quæ comprehendit omnes agnatos, et est verificabilis in omnibus transversalibus; Card. de Luca in summa *Fideicommissor.* num. 148, et alii communiter. (3. Ut quis dicatur de familia contentiva, requiritur concludens probatio descendentiæ a communi stipite, quod sit agnatus legitimus, quod justificetur identitas armorum, et insignium sine diversitate coloris, quæ solet inferre familiæ diversitatem; Rota recent. part. 7. dec. 15. num. 29. et seq.

(4. Familia contentiva est duplex, una proxima, seu proximior, altera remota, seu remotior. Proxima, seu proximior est, quæ descendit a patre, vel avo disponenti. Remota autem, seu remotior est, quæ originem trahit ab avo, vel alio ulteriori communi stipite; sic Cyriac. *controv.* 281. num. 72. et seq. Carolus Antonius de Luca de *Linea legali* art. 15. num. 31. Mansius *consult.* 368. num. 4. et seq. lib. 4. Rocca *disp. Select* cap. 2. num. 7, et alii.

(5. In concursu duarum linearum proximioris, et remotioris, intelligitur vocata proximior, non autem remotior. Bald. *consil.* 321 sub n. 1. Socin. senior *consil.* 33. sub num. 8. vers. *Præterea*, et seq. lib. 3. Mansius d. *consult.* 368. sub num. 6. in fine; Rocca l. c. n. 8, et alii passim.

(6. Familiæ appellatione, quamvis in dubio veniat etiam contentiva, comprehendendo omnes agnatos etiam transversales ex adductis per Gabriel. *consil.* 132. qu. 6. num. 59. lib. 1. Simon. de *Pretis de Interpretat. ultim. volunt.* lib. 3. interpret. 3. dub. 1. solut. 11. n. 26. Rota in Romana *Fideicommissi* de Misinellis 17. Junii 1615. coram Patriarcha Pamphilio impressa a Farinac. dec. 707. num. 6. par. 2. recent. Cardin. Seraphin. *decision.*

(1) Posterioribus hisce temporibus Rota in contrariam abiit sententiam, nomine scilicet familiæ non minus Agnatos, comprehendit quam Cognatos, ut in Mediolanen. *Canonicatus Theologalis* super reservatis 9. Februarii 1759, § 11, et 18. Junii ejusdem anni § 3, coram Ratta Decano in Placentina *Canonicatus* 17. Junii, § 5, coram Paraciano, in Faventina *Legati* 26. Junii 1780, § 3, coram Soderino. Quin immo ut familiæ nomen solos indicet cognatos satis non est, ut ei adjungatur cognomen. Dupliciter siquidem potest adjungi, *personaliter* nempe et *impersonaliter*. Primo casu ut si dictum esset Familiam Titii instituo, ideo ex persona Titii *personaliter* adjectum cognomen censetur, ideoque in dispositione et Agnati comprehenduntur et Cognati, cum æque utrique merito dici possint ex familia Titii.

actu Sacerdoti. — 59. Pene omnia, quæ Auctor deseruit, ad quatuor inspectiones reducuntur. — 60. De singulis, *remissive*.

1438. num. 4. Stephan. Gratian. *Discept. forens.* cap. 645. num. 3 et 4. et Rota recent. part. 2. dec. 707. num. 2. et 6. par. 5. tom. 1. dec. 302. num. 6. et 7. par. 19. tom. 2. dec. 386. num. 1. Tamen, quando constat, testatorem, seu disponentem sensisse tantum de familia effectiva, tunc veniunt solum descendentes ab ipso testatore, seu disponente, non autem transversales, ut tradunt Simon de Pretis loc. citat. *Ruin. consil.* 153. num. 10. lib. 2. Paris. *consil.* 51. numer. 10. et *consil.* 88. num. 36. lib. 2. et *consil.* 1. num. 59. lib. 3. Socin. junior. *consil.* 91. num. 61. lib. 1. Barbosa de *appellativa verborum juris significatione* verb. *Familia* num. 1. et 2. cum pluribus aliis ibi allegatis; Rota recent. part. 2. dec. 707. num. 3. cum aliis Doctoribus ibi citatis, ubi quod testator senserit tantum de sua familia effectiva, visum fuit colligi ex verbis testamenti, ibi: « Sed quando Deo placuerit, Casale in ejusdem Familia remanere debeat, » ponderando illud pronomen *ejusdem*, quod denotat personalitatem secundum jura ibi allegata, et Doctores citatos.

(7. Et quod testator, seu disponens senserit solum de familia effectiva, colligitur quoties vocavit illam addito pronome *sua*, vel *ipsius*, aut *ejusdem*, et similibus; Rota recent. par. 2. dec. 707. num. 3. part. 5. tom. 1. dec. 362. num. 7. et seq. part. 8. dec. 203. num. 6. par. 12. dec. 254. num. 7. et dec. 318. num. 7. et part. 13. dec. 1. num. 14. Menoch. *consil.* 233. num. 20. et *consil.* 1171. n. 3. et de *Præsumpt.* l. 4. præsumpt. 88. num. 2. Stephan. Gratian. *Discept. forens.* tom. 3. cap. 645. n. 5. Barbosa loco citato num. 2. cum pluribus aliis ibi citatis, Pitonius de *Controvers. Patronor.* allegat. 75. a num. 36. ad 46. cum juribus, et DD. ibi allegatis.

(8. Limita primo, pronomen *ipsius* comprehendere etiam familiam contentivam, deficiente effectiva, ut quando dispositio facta ad favorem familiæ non potest verificari in descendentes, ex quo non extant, vel quia vocati sunt illi, qui non possunt habere filios, ut Sacerdotes; nam tunc appellatione familiæ veniunt transversales de familia; Rota recent. par. 8. dec. 203. n. 7. Menoch. *consil.* 106. n. 229. et *consil.* 434. n. 12. et con-

Secus autem est si, nulla designata persona, nominata sit Familia *Montalcina*. Hoc quippe casu cum nominis Agnati Familiæ nominate cognomen ferant, ideo exclusis Cognatis Agnati tantum vocati censeri debent, ut distinguit eadem Rota coram Tanario dec. 99. num. 8. coram Rezonio. dec. 14. num. 6. in Pisaren. *Immissionis*, 15. Maii 1750. § 4, coram Cortiada, in Nepesina *Fideicommissi* super Re judicata, 15. Junii 1753, § 12, coram Matthæo, in Placentina *Canonicatus* 27. Apr. 1759, § 7 et 27. Junii 1760, § 5, coram Paraciano, et pluribus collectis in *Æsina Canonicatus* 9. Junii 1780, § 1, coram Soderino, et in Faventina *Legat.* 26. Junii 1780, § 4, coram eodem. Ex his declara Auctoris opinionem, de qua n. 16, infra. (EDIT. BARBIELL.)

sil. 1171. n. 22. et consil. 1171. n. 8. Ruin. consil. 149. n. 8. lib. 2. Fusar. de *Substit.* q. 351. num. 31. Peregrin. consil. 42. lib. 2. Barbosa loc. cit. num. 4. Pitonius loc. cit. allegat. 100. num. 498. et 546. cum seq. ubi pluribus adductis probat, quod Fundator Presbyter reservando juspatronatus favore illorum de domo, et familia, intelligitur reservasse de domo, et familia contentiva.

(9. Limita secundo, si pronomen *ipsius* adiciatur Cippo, quo casu denotat Stipitem totius agnationis, et comprehendit etiam familiam contentivam: Rota part. 3. rec. dec. n. 14. Paris. in. addit. consil. 33. num. 14. lib. 3. et alii.

(10. Limita tertio, si a testatore, seu disponente vocata sit familia, et agnatio, quia tunc venit etiam familia contentiva, cum verbum *agnatio* comprehendat omnes per virilem sexum conjunctos; l. *Juris consultus* 10. § 2. ff. de *Gradibus*, Menoch. consil. 424. Paris. consil. 22. n. 604. cum seq. lib. 3. Fusar. l. c. q. 351. n. 40. Decian. cons. 86. num. 98. et seq. lib. 3. Peregrin. consil. 149. num. 22. lib. 5. Barbosa loc. cit. n. 8, et alii.

(11. Quando vocata est familia in genere intelligitur illa, quæ est de Columnello disponentis, et descendit ab aliquo communi stipite, non autem illa, quæ non habet aliquem communem stipitem, sed solum identitatem cognominis, et Armorum, quia non identitas Cognominis, et Insignium, sed Agnatio, et descendencia ab uno stipite, quamvis remotissimo, operantur identitatem familiæ. Cardin. Celf. dec. 341. num. 2. Surd. consil. 316. num. 10. Menoch. lib. 4. præsumpt. 88. num. 2. et consil. 1177 n. 3. et 7. Peregrin. de *Fideicommiss.* art. 22. num. 26. Andreol. contrav. 338. n. 15. et seq. Merlin. dec. 669. num. 32. Paris. consil. 1. num. 58. et seq. l. 3. Altograd. consil. 79. num. 54. et seq. leg. 2. Alexander consil. 213. l. 6. consil. 91. l. 7. Rocca *Disp. select.* cap. 2. num. 6. cum pluribus aliis ibi allegatis.

(12. Familiæ vocatio, quoties plures existunt Columnelli, intelligitur de familia, et Columnello, sub quo disponens continetur, considerato communi stipite; Bartol. in l. *Filius familias*, § *Cum pater*, ff. de *Legatis* 1. et in leg. *Peto*, § *Fratre*, ff. de *Legatis* 2. Socin. in l. *Si cognatis* n. 31. ff. de *Rebus dubiis*, Fusar. consil. 107. num. 4. et seq. asserens, quod familia, seu agnatio vocata,

(1) Distingendum est inter Majoratum facti et saltecarium, et inter majoratum juris, atque regulare. In majoratu facti ut plurimum Auctoris opinio procedit, secus vero in majoratu juris, in quo lineæ prærogativa vincit sexum, et ætatem. Quamobrem si in linea in qua ingressus actualiter est Majoratus juris nullis existentibus masculis femina reperitur, hæc merito admittitur; Molin. de *Primogenit. Hispan.* cap. 4. num. 57. lib. 5. Torr. *variatur. Jur. quæst.* tit. 2. quæst. 12. num. 18. Palma Nepos. allegat. 295. num. 4. Valent. de *ultim. Volunt.* vot. 12. n. 69. tom. 1. Rot. post Torr. de *Majorat. et Primogenit.* Ital. dec. 14. num. 59. tom. 3. in *Æsina* Primogenituræ de Amicis 21. Junii 1717, §. Quæ porro, cor. Foscaro in Melevitana Primogenituræ

intelligatur de familia, seu agnatione Columnelli, de quo est ipsemet disponens, non existentibus descendentes de familia efectiva. Menoch. consil. 58. num. 1. et seq. Peregrin. de *Fideic.* art. 32. n. 83. vers. *Si plures sunt Columelli*. Mandel. consil. 32. num. 28. lib. 2. Altograd. jun. contrav. 38. num. 63. Rocca loc. cit. num. 3. Rota recent. part. 1. dec. 300. num. 30. vers. *Et hinc vidimus*, et alii plures cum Barbosa loc. cit. num. 36. ubi dicit, quod familiæ appellatione in testamento, quando plures sunt familiæ ejusdem cognominis, venit illa, de qua ipse testator natus est.

(13. Agens ad Fideicommissum tamquam unus de familia testatoris, necessarie probare debet se esse unum de Columnello testatoris, per gradum, et stipitem; Paris. consil. 51. num. 6. et duobus seq. lib. 2. Merlin. dec. 669. n. 27. Rocca loc. cit. nu. 16. et alii.

(14. Contendens succedere in Majoratu instituto ad favorem proximiorum Collateralium de familia, liquido probare debet non solum se esse agnatum, et de familia, sed etiam esse proximiorum. Mascard. de *Probation.* concl. 410. nu. 26. late aliis adductis, Merlin. dec. 669. num. 29. et seq. Ciriac. contrav. 281. n. 11. et seq. Peregrin. consil. 82. num. 5. lib. 5. Rocca loc. cit. num. 11, et alii.

(15. Majoratus Institutus quoties non vocat masculos simpliciter, sed masculos de sua familia, tunc masculi ex feminis non intelliguntur vocati. Mansius cons. 220. num. 10. l. 3. Ubago dec. 24. num. 6. Rocca l. c. n. 13. et alii (1).

(16. Femina non veniunt appellatione familiæ, quando testator expressit proprium nomen familiæ, ut quando dixit, remaneat in domo seu familia *Ghilna*, quia tunc cum per solos masculos conservetur agnatio, femina erunt exclusæ; Peregrin. de *Fideicommiss.* articulo. 25. num. 24. et num. 47. ad Med. Hieron. Gabr. consil. 132. lib. 1. Barbosa loc. cit. num. 17, et alii.

(17. Fideicommissum quando tacite, vel expresse relicto est pro conservandis bonis in agnatione, feminae sunt exclusæ. Peregrin. de *Fideicommiss.* art. 25. num. 47. et consil. 23. num. 10. lib. 3. et consil. 149. num. 25. cum seq. lib. 5. Surd. cons. 96. num. 18. et 27. lib. 1. Menoch. de *Præsumpt.* 88. num. 5. et consil. 197. num. 48. et 49. et cons. 680. num. 24. Card. Mantica de *Conjectur.*

Canonici Alexandri Bologna 11. Martii 1774, 28. Aprilis 1775, § 5, 4. coram Origo, et 10. Martii 1780, § 5, 4. cor. Riminaldo. Quin immo licet cum femina in linea primogeniali admissa existente masculus agnatus collateralis concurrat, nihilominus femina in linea admissa existens admittitur masculo excluso ex linea non admissa. Hugo Celsus cons. 420. num. 12. Ferdinand. de Valent. de *ultim. Volunt.* vot. 53. n. 19. part. 2. Rota coram Cerro dec. 99. num. 1. coram Crisp. dec. 487. num. 9. in Bononien. Primogenituræ de Cultellis 12. Martii 1717, § *Quæ cum ita*, et 16. Junii ejusd. anni § 51. *Si enim cor. Cerro*, et in Melevitana Primogenituræ Canonici Alexandri Bologna 10. Martii 1780, § 7. cor. Riminaldo. (EDIT. BARBIELL.)

ult. volunt. lib. 8. tit. 12. num. 8. Barbosa loc. cit. num. 18. cum aliis ibi allegatis (1).

(18. Quando testator constituit Fideicommissum successivum, et duraturum in familia, ut quia adessent verba in substitutione, quæ perpetuitatem important, puta in infinitum, vel in perpetuum, tunc non veniunt feminae appellatione familiæ; Surd. consil. 96. num. 27. et seq. Cravet. consil. 180. num. 1. Nat. consil. 676. num. 42. Barbosa loc. cit. num. 22. cum aliis ibi citatis (2).

(19. Cum plures familiæ successive vocatæ sunt ad Beneficium juspatronatus, proximior, qui est præsentandus, si tempore præsentationis sit inhabilis ex defectu ætatis, non tollit jus quæsitum remotiori præsentato; immo proximior in præjudicium remotioris jam præsentati, et habentis requisita, nec est dispensandus a Papa, Sac. Congregat. Conc. in Bononien. 16. Jul. 1695. in Cremonen. 8. Jul. et 30. Septembr. 1702. et in Novarien. Dispensationis 13. Aug. 1707. Monacell. tom. 3. tit. 2. formul. 7. n. 11, et tom. 4. supplem. ad tom. 3. num. 109. Piton. de *Controv. Patronor.* alleg. 85. num. 12.

(20. Inter plures passive vocatos potest Patronus, neglecto Clerico actuali, præsentare in fine quadrimestris, vel semestris, si agatur de jurepatronatu Ecclesiastico, alium tunc effectum Clericum, qui de tempore vacationis erat Laicus. Cum autem Patronus habeat quadrimestre, seu respective semestre ad præsentandum, et possit suo arbitrio præsentare ex pluribus sibi beneficium, non potest arctari ad præsentandum capacem, et habilem de tempore vacationis, sed differre præsentationem usque ad finem termini quadrimestris, seu respective semestris, ut interim præsentandus perveniat ad requisitam ætatem, et capacitatem, ac obtineat Clericatum; Cardin. de Luca de *Jurepatron.* disc. 45. num. 8. et seq. disc. 70. n. 17. et disc. 82. num. 5. Piton. loc. cit. num. 4. et *Discept. Eccl.* 13. n. 40. cum aliis ibi citatis, Barbosa alleg. 60. n. 77. Ventriglia t. 2. annot. 6. § 1. n. 8. et ibi Carolus Antonius de Luca n. 6. et 9.

(1) Hoc antiquis: hodie tamen contraria invaluit opinio. Ubi exclusio feminarum per modum regulæ non concurrat, vel triplex concatenata masculorum vocatio, vel urgentiores contemplatæ Agnationis conjecturæ, sola honorum conservatio in familia per se satis apta non est ad excludendos masculos cognatos, ideoque et feminas agnatas. Non minus enim bona conservantur in familia per masculos agnatos, quam per masculos cognatos, ideoque si masculi cognati non censentur exclusi, nec feminae dici poterunt exclusæ, ut tradunt Ferdinand. de Valent. de *ult. Volunt.* par. 1. vot. 25. num. 23. Palma Nepos allegat. 221. num. 51 et seq. Rota coram Cerro dec. 682. num. 20. coram Ratto dec. 9. num. 20. in Ferrarien. Fideicommissi, 21. Februarii 1759, § 15. coram Ubaldo, et nuperrime in Pisaren. Fideicommissi 16. Februarii 1681, coram Manelli § 18. (EDIT. BARBIELL.)

(2) Verba *tractum successivum*, et *perpetuitatem* significantia ubi familiæ nomen simpliciter prolatum est in contrarium potius sensum retorquentur in clusionis nempe feminarum, et earum descenden-

(21. Hoc autem procedit, ubi capacitas requiritur de tempore præsentationis; secus vero, ubi capacitas requiritur de tempore vacationis, quia tunc Patronus arctatur ad illum præsentandum qui unice de hoc tempore est Clericus, et sic capax reperitur, ut distinguit ipsemet Card. de Luca de *Jurepatron.* disc. 45. num. 7, et 8. vers. *Sed quia*, et disc. 70. num. 16. Piton. diet. allegat. 85. n. 5. Rota in Civitatis Castellii, Canonatus 12. Mart. 1714 § *Conciliati*, coram Scoto, cum aliis ibi citatis.

(22. Capacitas autem vocatorum censetur requisita de tempore vacationis Beneficii, quando eorum vocatio est directa, et e contra censetur requisita de tempore præsentationis ad Beneficium, quando eorum vocatio est mediata, et non directa. Tunc vero dicitur vocatio *directa*, quando absque præsentatione et facto Patroni Fundator vocat personas de certo genere, dirigendo verba ad Judicem, non ad Patronos, sicutque vocatio censetur facta cum relatione ad dispositionem juris præferentis capacem incapaci. Dicitur autem vocatio *mediata*, id est mediante præsentatione, et facto Patroni, quando Fundator non dirigit verba directe in vocatos, sed in Patronum, dando ei facultatem prælegendi, et præsentandi quem maluerit de certo genere, quamvis adveniat ejus capacitas solum de tempore præsentationis, et institutionis. Carolus Antonius de Luca de *Linea legali* art. 24. Piton. in *Parergon. ad discept. Eccl.* part. 2. num. 12. Rota in cit. Civitatis Castellii, Canonatus 12. Martii 1714. § *Conciliari* coram Scoto apud Piton. cit. alleg. 85. num. 19.

(23. Vocatis proximioribus de duabus familiis distinctis, præsentatio competit proximiori in unaquaque familia, non autem duobus proximioribus de una familia tantum. Unicuique enim familiæ competere debet sua vox, cum duo proximiores intellecti fuerint per Testatorem de duabus distinctis familiis, non autem ut una tantum familia repræsentare debeat duos proximiores ad exclusionem alterius familiæ contra mentem Testatoris. Card. de Luca de *Fi-*

tium. Facilius enim perpetuitati consuitur admitendo ad successionem post saltem masculos etiam feminas, et earum descendentes, quam solis masculis agnatis admissis; ideoque dum dicta verba occurrunt, feminae, et earum descendentes non ita facile post masculos Agnatos a successione repelluntur, ut post multos allegatos fuse monet Rota in Pisaren. Fideicommissi 16. Febr. 1781, coram Mannelli § 17 et 18, sed præcipue vidend. Casenaten. Immissionis 5. Maii 1751, § 7, coram Migazzi, Sabinen. Immissionis 27. Januar. 1755, § 15, coram Elephantutio. Perusina Fideicommissi. Marci Antonii de Cantagallinis 6. Maii 1765, § 10, coram Olivatio. Eugubina Immissionis, et Alimentorum quoad Fideicommissum Horatii de Benedictis 10. Junii 1765, § 5, coram Azpru. Interamnen. Fideicommissi Leonis Fadulphi 14. Januar. 1771, § 16, coram Origo. « Si enim tantopere is voluit, ut suum Fideicommissum esset perpetuum, non utique credendum est deviationem coercere voluisse ad solos masculos Agnatos, quos non raro in primo gradu videmus intercidere. » (EDIT. BARBIELL.)